

NORGES HØYESTERETT

Den 29. september 2017 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Matningsdal, Normann og Noer i

HR-2017-1863-U, (sak nr. 2017/1404), straffesak, anke over beslutning:

A (advokat Bjørg S. Granerud)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens beslutning om ikke å omgjøre beslutning om å nekte anken fremmet etter straffeprosessloven § 321 andre ledd første punktum.
- (2) Oslo tingrett avsa 28. september 2016 dom med slik domsslutning:
 - "1. A, født 00.00.1974, dømmes for overtredelse av straffeloven (1902) § 271, jf. § 270 første ledd nr. 2 og straffeloven (1902) § 166 første ledd til fengsel i 8 – åtte – måneder, jf. straffeloven (1902) § 62 første ledd.
 2. A, født 00.00.1974, dømmes til å betale NAV Forvaltning erstatning med 121 814 – etthundreogtjueentusenåttehundreogfjorten – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelse av denne dommen.
 3. A dømmes til å betale saksomkostninger til det offentlige med 3 000 – tretusen – kroner."
- (3) Det faktiske grunnlaget for domfellelsen var at A over to perioder fra 2012 til 2014 i elektroniske meldekort til NAV oppga færre arbeidstimer enn de hun faktisk mottok lønn for fra sine arbeidsgivere i disse periodene. Opplysningene dannet grunnlag for automatisk beregning og urettmessig utbetaling av arbeidsavklaringspenger.

(4) A anket til Borgarting lagmannsrett over bevisvurderingen under skyldspørsmålet og lovanvendelsen, subsidiært straffutmålingen. Det ble også begjært ny behandling av det sivile erstatningskravet.

(5) Ved Borgarting lagmannsretts beslutning 27. januar 2017 ble anken nektet fremmet fordi den klart ikke ville føre fram, jf. straffeprosessloven § 321 andre ledd første punktum. For så vidt gjaldt anken over tingrettens lovanvendelse, uttalte lagmannsretten:

"Lagmannsretten er enig med tingretten i at det er stillingsprosenten som avgjør om hun hadde krav på arbeidsavklaringspenger eller ikke. Når hun er i stand til å ha en 100 % stilling, innebærer dette at arbeidsevnen ikke kan anses redusert slik at hun har krav på arbeidsavklaringspenger"

(6) Den 23. mars 2017 fremsatte A begjæring om omgjøring av lagmannsrettens beslutning. Borgarting lagmannsrett traff 7. juli 2017 beslutning om ikke å omgjøre beslutningen om å nekte anken fremmet. Lagmannsretten begrunnet hvorfor anken over straffutmålingen ble nektet fremmet, og bemerket ellers følgende:

"Lagmannsretten har i beslutningen av 27. januar 2017 gitt en grundig begrunnelse for hvorfor anken over skyldspørsmålet nektes fremmet. Lagmannsretten kan ikke se at det i omgjøringsbegjæringen er anført noe nytt – sml. straffeprosessloven § 321 femte ledd i.f. – og finner ikke grunn til noen endret vurdering."

(7) A har anket lagmannsrettens beslutning 7. juli 2017. Hun har i korte trekk gjort gjeldende at lagmannsretten ikke i tilstrekkelig grad har vurdert og begrunnet samtlige ankegrunner. Det er særlig vist til at tingretten og lagmannsretten har tolket regelverket om arbeidsavklaringspenger og utfylling av meldekort feil. Lagmannsretten skulle i beslutningen som behandlet omgjøringsbegjæringen ha tatt stilling til anførselene om forståelsen av regelverket.

(8) A har nedlagt påstand om at lagmannsrettens beslutning oppheves, og at hun tilkjennes omkostninger for tingretten og lagmannsretten.

(9) *Påtalemyndigheten* har ikke inngitt bemerkninger til anken.

(10) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at utvalgets kompetanse er begrenset til å prøve lagmannsrettens saksbehandling, jf. straffeprosessloven § 321 sjette ledd.

(11) Sakens bakgrunn er at A i den aktuelle perioden var ansatt som selger hos to forskjellige arbeidsgivere – begge steder med en stillingsprosent på 100. Deler av lønnen var imidlertid begge steder delvis avhengig av hvilket salg hun oppnådde, og det er opplyst at forholdet mellom arbeidstid og resultatbasert lønn var 60/40. På meldekortene til NAV som danner grunnlaget for domfellelsen, skal hun for de aktuelle periodene totalt ha oppgitt at hun har arbeidet 952 timer. Forsvarer har anført at A her oppga faktisk utført arbeidstid, mens hun skulle ha oppgitt antall timer hun fikk betalt for når dette – som her – var mer enn antall arbeidstimer. Det anføres at lagmannsretten feilaktig har tatt utgangspunkt i stillingsbrøken ved vurderingen av skyldspørsmålet.

(12) I anken til lagmannsretten ble det imidlertid anført at tingrettens lovanvendelse var uriktig når den hadde basert dommen på stillingsprosenten. I anken ble det blant annet uttalt:

"Det er en klar sammenheng mellom utbetalt lønn og nedsatt arbeidsevne. Det vises til at hun på grunn av sykdomsbetinget nedsatt arbeidsevne har arbeidet færre timer og ikke

maktet å oppnå resultatlønn som ved full lønn utgjør 40 prosent. Hun har således mottatt arbeidsavklaringspenger som har kompensert for bortfall av lønn."

- (13) Denne anførselen førte, som nevnt, ikke fram ved lagmannsrettens behandling av anken.
- (14) I begjæringen om omgjøring ble det gjentatt at tingrettens lovanvendelse var uriktig. Forutsetningen for at lagmannsretten ved behandlingen av omgjøringsbegjæringen skulle være forpliktet til å gi en begrunnelse ut over den begrunnelsen som er sitert foran, er at det i omgjøringsbegjæringen er fremsatt "nye anførsler", jf. straffeprosessloven § 321 femte ledd siste punktum. Ankeutvalget kan ikke se at det er tilfellet. Argumentasjonen i omgjøringsbegjæringen er rett nok mer detaljert enn i anken, men den sentrale anførselen både i anken og omgjøringsbegjæringen er at det er lønnstapet og ikke stillingsprosenten som er avgjørende. Det foreligger dermed ikke "nye anførsler" som medførte at lagmannsretten hadde en utvidet begrunnelsesplikt.
- (15) I forbindelse med ankebehandlingen i Høyesterett har As forsvarer lagt fram en uttalelse fra NAV Ytelsesavdelingen som det anføres viser at tingrettens lovanvendelse er uriktig. Selv om anken over omgjøringsavgjørelsen nå forkastes, er ikke det til hinder for at lagmannsretten av eget tiltak på ny vurderer om omgjøringsbegjæringen skal tas til følge.
- (16) Kjennelsen er enstemmig.

SLUTNING :

Anken forkastes.

Kristin Normann
(sign.)

Magnus Matningsdal
(sign.)

Ragnhild Noer
(sign.)

Riktig utskrift: